

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia kwietnia 2011 r.

**Pani
Ewa Mes
Wojewoda Kujawsko-Pomorski**

LBY-4100-04-02/2011
P/10/130

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, zwanym w dalszej treści „Urzędem”, kontrolę w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r. cz. 85/04 województwo kujawsko-pomorskie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 8 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia kontrolowaną działalność. Na ocenę tę składają się następujące oceny cząstkowe:

I. W zakresie wykonania budżetu państwa ze środków krajowych:

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, zwanego dalej „Wojewodą”, w zakresie planowania dochodów i wydatków, które w projekcie budżetu na 2010 r. dla części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie ustalone zostały zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 20 maja 2009 r.² oraz zgodnie z wytycznymi do projektu budżetu państwa, wynikającymi z pism otrzymanych z Ministerstwa Finansów.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Rozporządzenie Ministra Finansów z 20 maja 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010 (Dz. U. Nr 80, poz. 673 ze zm.), zwane dalej „rozporządzeniem MF w sprawie projektu do ustawy budżetowej”.

2. NIK pozytywnie ocenia realizację dochodów, które w 2010 r. wyniosły 102.060,0 tys. zł. Kwota ta stanowiła 112,2% zaplanowanej wielkości (90.935,0 tys. zł) i była wyższa o 3,9% od dochodów uzyskanych w 2009 r. (98.273,0 tys. zł). Uzyskanie dochodów wyższych od planowanych wynikało głównie z wyższych (o 9.059,6 tys. zł) wpływów z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa (w następstwie przeprowadzonych aktualizacji opłat) oraz z egzekucji należności z tytułu zwrotu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych udzielonych w latach poprzednich wraz z należnymi odsetkami (w wysokości 2.488,4 tys. zł), których nie ujęto w ustawie budżetowej na rok 2010 z 22 stycznia 2010 r.³, zwanej dalej „ustawą budżetową”.

Jako nieprawidłowe w zakresie realizacji dochodów Skarbu Państwa oceniono przypadki niekierowania pozwów do sądu o zapłatę ekwiwalentu za bezprawnie pozyskaną zwierzynę, należnego na podstawie art. 15 ust. 2 i 4 ustawy z 13 października 1995 r. Prawo łowieckie⁴. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z 21 czerwca 2005 r. w sprawie zwierzyny bezprawnie pozyskanej⁵ podmiotem właściwym do pobrania ekwiwalentu był Wojewoda. Dotyczyło to 11 przypadków na kwotę 60,6 tys. zł, w których ustalono tożsamość sprawy. W trakcie kontroli przygotowano 3 pozwy o zapłatę na łączną kwotę 12,0 tys. zł. Kierowanie pozwów do sądu o zapłatę za ww. ekwiwalent należało do zadań Biura Obsługi Prawnej Urzędu, którego Dyrektorem była Małgorzata Połukard-Falkowska.

3. Pozytywnie ocenia się realizację wydatków, które w 2010 r. wyniosły 1.609.400,6 tys. zł. Kwota ta stanowiła 98,3% zaplanowanej wielkości (1.636.834,8 tys. zł) i była wyższa od wykonania w 2009 r. o 7,7%. Nie zrealizowano wydatków w wysokości 27.434,2 tys. zł, co stanowiło 1,7% planu. Z zaplanowanych wydatków na dotacje budżetowe nie wykorzystano 25.946,9 tys. zł (1,8%), z tego 9.122,4 tys. zł dotyczyło dotacji na wydatki majątkowe (10,4%), a 502,1 tys. zł dotacji na realizację projektów unijnych (5,1%). Pozytywnie oceniono:

a) dokonywanie zwiększeń i zmniejszeń planu wydatków majątkowych zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶, zwaną dalej „ustawą o finansach publicznych”;

b) wykorzystanie rezerw zgodnie z przeznaczeniem, na cel na jaki zostały uruchomione. NIK zwraca przy tym uwagę na niewykorzystanie rezerwy celowej w wysokości 25.479,2 tys. zł, stanowiącej 11,7% kwoty zwiększenia planu wydatku z tych rezerw (w odpowiednich rozdziałach). Przyczynami niezrealizowania najwyższych kwot (niezależnymi od Wojewody) było zawyżenie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej dotacji na pomoc materialną dla

³ Dz. U. Nr 19, poz. 102.

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 116, poz. 981.

⁶ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

uczniów, tj. wyższego od faktycznego zapotrzebowania w gminach, z jednoczesnym brakiem możliwości zapewnienia przez nie wkładu własnego (10.602,4 tys. zł) oraz unieważnienie przez Krajową Izbę Odwoławczą umowy o modernizację i przebudowę autobusu szynowego w ramach dotacji dla Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, zwanego dalej „Samorządem Województwa” (7.293,8 tys. zł);

c) terminowe dokonanie zwrotu środków dotacji udzielonych z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego, tj. w terminie do 15 lutego 2011 r. NIK zwraca jednak uwagę, na możliwość wcześniejszego (o 14 dni) przekazania na rachunek centralny Ministra Finansów środków wysokości 12.306,1 tys. zł, które wpłynęły do Urzędu do 31 stycznia 2011 r.;

d) niewykorzystanie zniesienia limitów zatrudnienia osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń do nieuzasadnionego wzrostu zatrudnienia w jednostkach budżetowych w województwie. Poziom przeciętnego zatrudnienia (ponad 2,5 tys. osób) wzrósł o 62,0% w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. Było to głównie wynikiem włączenia do administracji zespolonej wojewódzkich i powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych (923 etaty). Wydatki na wynagrodzenia w jednostkach budżetowych wyniosły ogółem 105.034,6 tys. zł, tj. 99,8% planu (zgodnie z Rb-70 za IV kwartał 2010 r.).

3.1 Nieprawidłowością w zakresie realizacji wydatków w cz. 85/04 było przyznanie dofinansowania Samorządowi Województwa na utworzenie szkolnego placu zabaw w ramach rządowego programu „Radosna szkoła” w wysokości 33,2 tys. zł, na zadanie niespełniające wymogów programu wynikających z pkt 3 załącznika nr 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lipca 2009 r.⁷, dotyczących powierzchni syntetycznej placu (20m² zamiast 170m²). Powyższe wynikało z błędnej oceny dokonanej przez, powołany zarządzeniem Wojewody, zespół ds. oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego i podziału środków. Przedmiotowej dotacji nie wykorzystano. NIK zwraca uwagę, iż nie wykorzystano również 1.211,7 tys. zł, tj. 50,5% z kwoty przyznanej gminom na realizację ww. programu. Jedną z przyczyn jej niewykorzystania (podaną przez 8 z 21 gmin) była błędna kalkulacja kosztów określona przez gminy we wnioskach o dofinansowanie, skutkująca uzyskaniem dotacji w wysokości niewystarczającej do wykonania zadania. Stosowany wzór wniosku nie określał ściśle sposobu przygotowania wskazanych tam informacji (w tym zwięzłego opisu i harmonogramu działań oraz kalkulacji kosztów zadania). Wnioski zostały pozytywnie ocenione przez ww. zespół. Stwierdzono brak podstaw do uznania za

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia (Dz. U. Nr 110, poz. 915 ze zm.).

niezgodne z wymogami formalnymi tych wniosków, które nie zawierały szczegółowej informacji o planowanych powierzchniach, wykonanych z wymaganego rodzaju nawierzchni lub o koszcie ich wytworzenia. Wskazywano również na brak możliwości weryfikacji poprawności oraz racjonalności wyliczeń z uwagi na niedysponowanie źródłami, na podstawie których były sporządzone.

3.2 W zakresie wykonania wydatków w cz. 85/04 NIK zwraca uwagę na:

a) zalecenie w wystąpieniu pokontrolnym dokonania zwrotu dotacji (udzielonej na świadczenia opieki zdrowotnej) pobranej przez jedną jednostkę w nadmiernej wysokości (12,0 tys. zł) oraz wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (0,8 tys. zł) 16 lutego 2011 r., tj. po 2 miesiącach od zakończenia czynności kontrolnych w tej jednostce. Skutkowało to liczeniem terminu stwierdzenia wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania jej w nadmiernej wysokości dopiero od tego dnia, a zgodnie z art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych dotacje udzielone z budżetu państwa podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia ww. okoliczności. Ponadto do dnia zakończenia kontroli nie wydano zgodnie z art. 169 ust. 6 przywołanej ustawy decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki. Decyzję wydano 8 kwietnia 2011 r. Odpowiedzialnym za przygotowanie decyzji był wydział przeprowadzający ww. kontrolę, tj. Wydział Zdrowia Kujawsko-Pomorskiego Centrum Zdrowia Publicznego Urzędu, którego Dyrektorem była Agnieszka Bańkowska;

b) brak możliwości skutecznego wyegzekwowania kwot przekazanych dysponentom zespołów ratownictwa medycznego (ZRM) przez Kujawsko-Pomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) ze środków dotacji celowej, w przypadkach stwierdzenia przez Urząd naruszenia umów o udzielenie świadczeń z zakresu ratownictwa medycznego. W budżecie Wojewody (w rozdz. 85141 § 2840) na ten cel w 2010 r. przeznaczono 102.959,1 tys. zł. NFZ przekazywał ZRM środki na podstawie zawartego z Wojewodą porozumienia. Ustalono, że w 2010 r. kontrole dysponentów ZRM przeprowadzone były zarówno przez pracowników Urzędu, jak również pracowników NFZ. W ich wyniku stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu ZRM, wskazujące na nienależyte lub niezgodne z warunkami określonymi w umowach wykonywania świadczeń z zakresu ratownictwa medycznego m.in. brak lekarza w ambulansie ZRM typu „S” oraz wykorzystywanie ambulansów do innych zadań niż ratownictwo medyczne. Dysponenci ZRM zostali obciążeni finansowo za nieprawidłowości ustalone w toku kontroli NFZ. NFZ nie dochodził od dysponentów zwrotu nienależnie pozyskanych kwot w związku z brakiem gotowości lub nienależytym wykonaniem świadczeń

ustalonych w wyniku kontroli przeprowadzonych przez Urząd (w wymiarze przekraczającym ustalenia NFZ: 212 godzin braku lekarza oraz 160 godzin dotyczących 136 innych przypadków). Ich szacunkowa wartość, ustalona analogicznie do kwot naliczanych do zwrotu w przypadku kontroli przeprowadzonych przez NFZ, wyniosła ogółem 31,0 tys. zł. Kwota ta nie obejmuje kar umownych, do których nakładania NFZ również był uprawniony. Stwierdzono, że w zawartym z NFZ porozumieniu nie określono zasad dotyczących zwrotów dotacji i kontroli sposobu jej wykorzystania. Skutkowało to brakiem podstaw do zobligowania NFZ do obciążania finansowego ZRM za nieprawidłowości stwierdzone przez Wojewodę. Miało to również wpływ na przekazanie przez NFZ odsetek naliczonych od środków zwróconych przez dysponentów ZRM w ramach korekt faktur w wysokości łącznej 3,0 tys. zł dopiero w trakcie kontroli NIK;

c) stany środków pieniężnych na rachunkach bankowych 5 dysponentów niższego stopnia, przekraczające 100% ich zapotrzebowania w kolejnych dekadach (nawet do 552,9%). Dotyczyło to 10 przypadków, gdy przy zapotrzebowaniu łącznym 1.536,3 tys. zł stany środków wynosiły łącznie 3.568,8 tys. zł.

4. NIK pozytywnie opiniuje prawidłowość i rzetelność sporządzonych w Urzędzie łącznych sprawozdań budżetowych za 2010 r. Wszystkie sprawozdania łączne (Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-31, Rb-Z, Rb-N, Rb-28 Programy, Rb-28 Programy WPR) zostały sporządzone i przekazane ich odbiorcy terminowo. Skutecznie sprawowano również nadzór nad sprawozdaniami jednostkowymi.

5. W ramach wdrażania budżetu zadaniowego w Urzędzie opracowano projekt budżetu w części 85/4 w układzie zadaniowym. Badaniem szczegółowym objęto podzadanie 20.2.1. „Wspieranie ratownictwa medycznego” wyodrębnione w ramach zadania 20.2. „Ratownictwo medyczne”, w funkcji 20 – „Organizacja opieki zdrowotnej i polityka zdrowotna”. Wskazane zadanie i podzadanie, jak również przypisane im cele i mierniki przyjęto zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań i podzadań oraz celów i mierników na 2010 rok dla urzędów wojewódzkich”⁸, zwanym dalej „Katalogiem”. W ramach podzadania 20.2.1. w Urzędzie nie wyodrębniono działań oraz, co było konsekwencją powyższego, nie określono dla nich planowanych wydatków i nie wskazano jednostek w dziale, które miały je realizować. Było to niezgodne z ust. 88 pkt. 10 załącznika nr 77 do rozporządzenia MF w sprawie projektu do ustawy budżetowej. Mierniki przyjęte dla zadania i podzadania były adekwatne do specyfiki ich przedmiotu, przy czym wpływ Wojewody na osiągnięcie określonego poziomu miernika „liczby

⁸ Katalog był wynikiem prac prowadzonych podczas wspólnych posiedzeń uzgodnieniowych przedstawicieli urzędów wojewódzkich oraz MF, które miały na celu ustalenie jednolitej struktury celów i mierników dla zadań i podzadań realizowanych przez te urzędy. Od 28 lipca 2009 r. zamieszczony był na stronie MF www.mf.gov.pl.

ZRM” nie był pełny w związku z koniecznością uzyskiwania zgody Ministra Zdrowia na zwiększenie liczby ZRM funkcjonujących w województwie. Działania realizowane w ramach wykonywania nadzoru nad systemem ratownictwa medycznego w województwie pozwalały na jednoczesny monitoring kształtowania się wielkości wskaźników w trakcie roku.

Przy opracowywaniu budżetu zadaniowego nierzetelnie przyjęto ponadto wartość bazową dla miernika zadania 20.2., tj. wartość bazową wskaźnika z 2008 r.: mediana czasu dotarcia na miejsce zdarzenia w województwie przyjęto w wymiarze 9 min, podczas gdy z przeprowadzonej analizy wynikało, że mediana ta wyniosła 7,15 min. Powyższe nastąpiło na skutek podwyższenia wartości ustalonej w wyniku analiz o dodatkowy parametr czasowy co było niezgodne z definicją wartości bazowej określoną w ust. 90 pkt. 1 załącznika nr 77 do rozporządzenia MF w sprawie projektu do ustawy budżetowej.

6. NIK ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie planu wydatków przeznaczonych na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwanego dalej „Programem”. Zastrzeżenia dotyczyły wydatkowania na inne cele środków przyznanych na realizację Programu. Z przyznanych w ustawie budżetowej oraz w ramach dotacji z rezerw celowych środków (w rozdz. 85205 § 2110) w wysokości ogółem 844,6 tys. zł, trzema decyzjami Wojewody zmieniono plan wydatków przenosząc łącznie kwotę 9,7 tys. zł na sfinansowanie zadań niezwiązanych⁹ z Programem. Dokonane przeniesienia były niezgodne z art. 173 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, który stanowił, że środki z budżetu państwa przeznaczone na finansowanie programów wieloletnich nie mogą być wykorzystane na inne cele. Przeniesień planowanych wydatków dokonano na wnioski Wydziału Polityki Społecznej, podpisane przez Dyrektora Wydziału Dorotę Hass (dot. kwoty 8,7 tys. zł) oraz przez osobę ją zastępującą (dot. kwoty 1,0 tys. zł). W zakresie ujęcia Programu jako podzadanie w budżecie w cz. 85/04 w układzie zadaniowym stwierdzono również:

a) ustalenie celu i miernika podzadania na 2010 r. w sposób odmienny od celu i miernika określonego w załączniku nr 13 do ustawy budżetowej oraz części opisowej do budżetu¹⁰. Do

⁹ Na sfinansowanie zadań związanych z bieżącym funkcjonowaniem środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wypłatę gratyfikacji finansowej ekspertom, którzy brali udział w posiedzeniach komisji kwalifikacyjnych na awans zawodowy nauczyciela dyplomowanego, wypłacenie wynagrodzenia za sprawowanie opieki i koszty obsługi, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 oraz art. 18 ust. 3 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zm.) oraz opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej.

¹⁰ We wskazanym załączniku jako cel Programu wskazano zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a jako miernik – liczbę sprawców poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym. W budżecie zadaniowym części 85/4 na rok 2010 Programowi przypisany został cel ograniczenia skutków przemocy poprzez zwiększanie liczby osób objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi.

monitorowania stopnia osiągnięcia celu w Urzędzie używany był miernik oparty na liczbie osób (sprawców przemocy) kończących program w stosunku do liczby osób, które przystąpiły do programu korekcyjno-edukacyjnego. Konstrukcja miernika wykonania podzadania oparta została na porównaniu dwóch wielkości, z których tylko jedna, tj. liczba osób, które przystąpiły do programu korekcyjno-edukacyjnego odnosił się bezpośrednio do celu przypisanego temu podzadaniu. Było to skutkiem przyjęcia celu i miernika ustalonych na podstawie przekazanego Wojewodzie Katalogu;

b) niezrealizowanie jednego z dwóch wyodrębnionych działań służących osiągnięciu celu podzadania, tj. nie opracowano materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania, ze względu na trudności w określeniu kto powinien być ich adresatem;

c) nierzetelne ustalenie wartości bazowej miernika podzadania, tj. „liczbę osób (sprawców przemocy) kończących program w stosunku do liczby osób które przystąpiły do programu korekcyjno-edukacyjnego”. Na skutek pomyłki w obliczeniach został on określony na poziomie 14/19, podczas gdy wynosił 14/20;

d) ustalenie wartości docelowej mianownika miernika bez założenia jego wzrostu niezgodnie z przyjętym celem Programu, tj. ograniczeniem skutków przemocy poprzez zwiększanie liczby osób objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi (określono go na poziomie 10/19). Założony do osiągnięcia na 2010 r. miernik Programu został w Urzędzie wykonany.

7. Pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia się działania podejmowane przez Wojewodę w ramach nadzoru i kontroli, określonego w art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych. Pozytywnie oceniono przeprowadzanie kontroli (podległych jednostek organizacyjnych, wykorzystania dotacji i prawidłowości pobierania dochodów), dokonywanie kwartalnych ocen przebiegu wykonania zadań i budżetu w części 85/04 oraz informowanie gmin o warunkach i zasadach wypłaty stypendiów socjalnych. Pomimo tego NIK wnosi zastrzeżenia dotyczące nadzoru nad realizacją wydatków i rozliczaniem dotacji w ramach zadań wykonywanych w imieniu Wojewody przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty, w tym programu „Radosna szkoła” oraz pomocy materialnej dla uczniów. Wojewoda nie posiadał informacji, dotyczących zapewnienia przez gminy w odpowiedniej wysokości wkładu własnego na zadanie własne – wypłaty świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym. Z informacji uzyskanej w trakcie kontroli od Kuratora Oświaty wynikało, iż w 29 gminach dotacje przekazane przez Wojewodę (w rozdz. 85415 § 2030) stanowiły od 82,6% do 100% kosztów realizacji ww. zadania. Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych udział ten nie może być wyższy niż 80%. Wojewoda ww. gminom przekazał dotacje w wysokości łącznie 8.042,6 tys. zł, a poprzez niezapewnienie środków własnych na

realizację zadania gminy pobrały ją w kwocie o 1.339,7 tys. zł wyższej od należnej. W trakcie kontroli NIK dwie gminy dokonały zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 90,0 tys. zł, wraz z należnymi odsetkami w kwocie 1,1 tys. zł.

8. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację dochodów budżetowych przez Urząd jako dysponenta III stopnia. Uzyskane w 2010 r. dochody wyniosły 42.066,4 tys. zł i były o 0,8% wyższe od dochodów uzyskanych w 2009 r. Głównym źródłem dochodów były wpływy uzyskane z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych, które w 2010 r. wyniosły 35.096,2 tys. zł i były o 3,6% niższe od wpływów z tego tytułu uzyskanych w 2009 r. Pozytywnie oceniono terminowość ewidencjonowania należności z tytułu mandatów karnych kredytowych na podstawie zbadanych 140.349 szt. mandatów na kwotę 21.580,1 tys. zł (średnio w terminie 7 dni licząc od daty wpływu mandatu do Urzędu) oraz terminowość wystawiania tytułów wykonawczych na należności z tytułu mandatów karnych kredytowych na podstawie 78.828 tytułów wykonawczych wystawionych na należności w kwocie 12.838,6 tys. zł (średnio w ciągu 36 dni od daty wpływu mandatu do Urzędu).

W przypadku 72 mandatów (0,05%) do ewidencji nierzetelnie wprowadzono dane w zakresie dat, w tym daty wpływu mandatu do Urzędu (32 mandatów na łączną kwotę 4,2 tys. zł) oraz daty wystawienia mandatu (40 mandatów na łączną kwotę 7,1 tys. zł).

9. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację planu wydatków realizowanych w Urzędzie w ramach dysponenta III stopnia.

a) Zrealizowane w 2010 r. wydatki wyniosły 47.605,4 tys. zł. Kwota ta stanowiła 99,2 % zaplanowanej wielkości i była wyższa o 14,3% w porównaniu do 2009 r. Wzrost realizacji wydatków spowodowany był głównie wzrostem wydatków na kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych (z przyczyn niezależnych od Urzędu), na które wydatkowano łącznie 5.082,1 tys. zł. Jednocześnie w stosunku do roku poprzedniego nastąpił spadek wysokości wydatków na zakupy towarów i usług. Na te cele wydatkowano 8.224,7 tys. zł, tj. o 1.038,4 tys. zł mniej niż w 2009 r.

b) Badanie wydatków w kwocie 8.783,3 tys. zł, tj. 18,5% wykonania ogółem, wykazało, że zrealizowano je zgodnie z planowanym przeznaczeniem oraz z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, dotyczących celowego i oszczędnego dokonywania wydatków.

Uwagi NIK dotyczą sposobu rozliczania delegacji służbowych w Delegaturze Urzędu we Włocławku. Stwierdzono, że w 15 delegacjach na łączną kwotę 1,1 tys. zł nie było zgody pracodawcy na przejazd w podróży służbowej samochodem prywatnym, wymaganej § 5 ust. 3

Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r.¹¹. Ograniczono się jedynie do oświadczenia, że podróż służbowa odbyła się samochodem prywatnym. Stwierdzono również 1 przypadek w którym pracownik Delegatury we Włocławku został delegowany na okres 11 dni do przeprowadzenia kontroli w Bydgoszczy. W związku z długim czasem przejazdu z Włocławka do Bydgoszczy, czas pobytu pracownika na kontroli wyniósł od 4 godzin 35 minut do 6 godzin 45 minut (średnio dziennie 5 godzin 17 minut).

c) Kontrola czterech postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych w 2010 r. na kwotę 1.883,7 tys. zł (51,4% wartości wszystkich udzielonych zamówień) wykazała ich zgodność z wymogami ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹².

d) Wydatki na zatrudnienie w Urzędzie wzrosły z 23.097,0 tys. zł do 25.680,1 tys. zł, tj. o 11,2%, a średnie wynagrodzenie w Urzędzie spadło z 3,83 tys. zł do 3,77 tys. zł, tj. o 1%. Przeciętne zatrudnienie wzrosło w Urzędzie z 503 do 567 osób, przy czym wzrost spowodowany był głównie przejściem pracowników Zakładu Obsługi Urzędu (od 1 stycznia 2010 r. – 71 osób).

10. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami opiniuje poprawność i rzetelność ksiąg rachunkowych oraz skuteczność systemu księgowości i kontroli finansowej dysponenta III stopnia.

Przeprowadzone w celu oceny skuteczności systemu rachunkowości i kontroli finansowej (badanie zgodności) oraz rzetelności ksiąg rachunkowych (badanie wiarygodności) badanie 97 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych na kwotę 8.882,5 tys. zł, wykazało nieprawidłowości w 9 zapisach księgowych, które polegały na: niezrozumiałym opisie operacji gospodarczej (na kwotę 0,1 tys. zł), wprowadzeniu błędnych dat lub braku dat operacji gospodarczych (na kwotę 14,9 tys. zł), znacznych opóźnieniach (powyżej 30 dni) w dacie księgowania w stosunku do daty dowodu (na kwotę 37,1 tys. zł).

Zastrzeżenia NIK dotyczyły ponadto:

- prowadzenia ewidencji analitycznej konta 130-2 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” bez podziałki klasyfikacji budżetowej dla dochodów w wysokości łącznej 18.902,4 tys. zł, przekazanych przez delegatury Urzędu w Toruniu i we Włocławku z tytułu grzywien, mandatów, opłaty paszportowej oraz bloczków mandatowych. Ewidencja ta uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej wyłącznie dla dochodów

¹¹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990 ze zm.).

¹² Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.

ewidencjonowanych analitycznie w Bydgoszczy (na kwotę 23.164,0 tys. zł). Stanowiło to naruszenie zasad prowadzenia konta 130 określonych w załączniku nr 2 do Rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r.¹³, zgodnie z którym ewidencja szczegółowa do konta 130 jest prowadzona w szczególności planu finansowego;

- ewidencjonowania wpływów z tytułu grzywien, mandatów, opłaty paszportowej oraz bloczków mandatowych przekazanych przez delegatury Urzędu w Toruniu i we Włocławku bez określenia w polityce rachunkowości przyjętej zasady klasyfikacji tych zdarzeń na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, czym naruszono art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁴. Zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości dochody z ww. tytułów delegatury ewidencjonowały analitycznie na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Ustalono jednak, że w zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej Urzędu (w obrotach strony Ma konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”) nie ujęto wpłat należności z tytułu dochodów budżetowych na łączną kwotę 17.373,8 tys. zł. Niezgodność zestawienia obrotów konta księgi głównej z ewidencją analityczną do tego konta stanowiło naruszenie art. 16 ust. 1 przywołanej ustawy. Powyższe nie miało wpływu na prawidłowe sporządzenie sprawozdań budżetowych.

11. Pozytywnie opiniuje się prawidłowość i rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych dysponenta III stopnia. Sprawozdania jednostkowe za okres od początku roku do 31 grudnia 2010 r. (Rb-23, Rb-27, Rb-28) oraz za IV kwartały 2010 r. (Rb-N i Rb-Z) zostały sporządzone zgodnie z danymi zawartymi w urządzeniach księgowych.

II. W zakresie wykonania budżetu państwa ze środków europejskich:

1. NIK pozytywnie ocenia realizację budżetu środków europejskich w cz. 85/04 w zakresie wydatków, które w 2010 r. wyniosły 12.670,0 tys. zł i stanowiły 97,5% kwoty zaplanowanej. Dokonane w ciągu roku budżetowego zmiany w planie wydatków były celowe, przeznaczone na realizację 4 programów, w tym Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (8.865,6 tys. zł) i Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, zwanego dalej „RPO WKP” (3.640,2 tys. zł). Przeniesienia wydatków dokonywane były zgodnie z ustawą o finansach publicznych. Terminowo, rzetelnie i poprawnie

¹³ Rozporządzenie Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.).

¹⁴ Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.

pod względem formalno-rachunkowym sporządzone zostały sprawozdania łączne za 2010 r. z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, tj. Rb-28 UE i Rb-28 UE WPR.

2. Pozytywnie ocenia się przygotowanie Urzędu do realizacji programów operacyjnych z budżetu środków europejskich. W ramach RPO WKP podpisano umowę o dofinansowanie projektu „Budowa narzędzi e-Administracji w oparciu o zintegrowany system zarządzania sprawami dla rządowej administracji zespolonej województwa kujawsko-pomorskiego”. W badanym okresie zawarto umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego do obsługi ww. projektu, a w polityce rachunkowości Urzędu wprowadzono odpowiednie konta dla budżetu środków europejskich. Na podstawie zapisów tych kont, prawidłowo sporządzono jednostkowe sprawozdanie Rb-28 UE za 2010 r. Całkowita wartość RPO WKP wyniosła 10.985,9 tys. zł, przy czym w 2010 r. wydatkowano łącznie 251,6 tys. zł, tj. 88,4% kwoty zaplanowanej na ten rok. Wszystkie poniesione w badanym okresie wydatki były zgodne z umową o dofinansowanie.

III. NIK nie wnosi uwag do sposobu przeprowadzenia likwidacji Wojewódzkiego Ośrodka Informatyki Terenowego Banku Danych. Dochowano terminu końcowego zakończenia likwidacji, wyznaczonego na 31 grudnia 2010 r. W terminie zakończono wszystkie czynności w zakresie uregulowania spraw pracowniczych oraz prawidłowo przekazano składniki majątkowe przeznaczone do obsługi informatycznej Urzędu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu dokonanie przez gminy zwrotu dotacji pobranej na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym w nadmiernej wysokości.
2. Rozważenie podjęcia działań w celu skutecznego wyegzekwowania od ZRM zwrotu nienależnie przekazanych środków w przypadkach naruszenia umowy o świadczenie usług ratownictwa medycznego stwierdzonych w wyniku kontroli przeprowadzonych przez Urząd.
3. Podjęcie działań zapewniających udzielenie dofinansowania na realizację programu „Radosna szkoła”, wyłącznie na podstawie wniosków umożliwiających wykorzystanie środków dotacji przyznanej na ten cel w cz. 85/04 budżetu państwa.
4. Podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania należnego Skarbowi Państwa ekwiwalentu na bezprawnie pozyskaną zwierzyńkę.
5. Podjęcie działań organizacyjnych zmierzających do prawidłowego dokonywania przeniesień wydatków.
6. Podjęcie działań w celu prawidłowego planowania budżetu w układzie zadaniowym.

7. Uregulowanie w polityce rachunkowości Urzędu zasad prowadzenia ewidencji wpływów dochodów z delegatur w Toruniu i we Włocławku.
8. Zaprowadzenie ewidencji szczegółowej do konta 130 „Rachunek bieżący jednostki budżetowej” (subkonto dochody) w sposób umożliwiający sporządzenie jednostkowego sprawozdania z wykonania dochodów budżetowych.
9. Delegowanie pracowników odbywających podróże służbową samochodem prywatnym po wydaniu zgody na jego korzystanie.
10. Podjęcie działań organizacyjnych zmierzających do planowania kontroli z uwzględnieniem dojazdu na miejsce kontroli, w celu maksymalnego wykorzystania czasu pracy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Wojewodę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie Dyrektorowi Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.